Punkt i protokollet PR 169/2018 rd

Plenum

Måndag 4.3.2019 kl. 12.04—16.20

8. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om frivilligt försvar och till vissa lagar som har samband med den

Regeringens proposition RP 254/2018 rd
Utskottets betänkande FsUB 8/2018 rd

Första behandlingen

Förste vice talman Mauri Pekkarinen: Ärende 8 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger försvarsutskottets betänkande FsUB 8/2018 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen.

Debatt

15.17 **Antero Laukkanen kd:** Arvoisa herra puhemies! Tämä esitys, jossa maanpuolustukseen kiinnitetään nyt erityistä huomiota ja sen käsitettä ja mahdollisuuksia laajennetaan, on aivan erinomainen. Se, mitä ehkä haluan tällä kertaa todeta ja sanoa, liittyy siviilipalvelusmiesten ja siviilipalveluksessa maanpuolustuksensa suorittaneiden henkilöiden tilanteeseen ja erityisesti siihen, että siviilipalveluksen käyneiden joukossa on hyvin paljon sellaisia, joilla on hyvin korkea maanpuolustuksen tahto.

Olisinkin toivonut, että tässäkin yhteydessä olisi tätäkin asiaa käsitelty, eli maanpuolustuksen käsitettä voitaisiin laajentaa koskemaan myös siviilipalvelusta, tuoda erilaisia elementtejä siihen, sekä myös naisten palvelukseen maanpuolustukseen liittyen laajentaa, millä eri tavalla maata voi puolustaa.

On tietenkin suomalaiselle kunnia ja etuoikeus ja velvollisuus puolustaa omaa maatansa, mutta millä tavalla, se on se keskustelu, jota toivon, että yhteiskunnassa käytäisiin hieman enemmän.

15.19 **Sirpa Paatero sd:** Arvoisa herra puhemies! Vapaaehtoinen maanpuolustus on tärkeä elementti suomalaisessa puolustusjärjestelmässä. On erittäin hyvä ja perusteltua, että sitä voidaan myöskin tehdä harrastuksenomaisesti sen jälkeen, kun oma sodanajan sijoitus ei ole välttämättä enää ajankohtainen.

Tässä kehittämisessä, kun vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittämistä lähdettiin tekemään, oli erilaisia vaihtoehtoja ja versioita. Olisin itse tukenut ja varsin monet asiantuntijat ovat tukeneet sitä versiota, että olisi kehitetty nykyistä järjestelmää aiempaa paremmaksi. Tässä on monia hyviä elementtejä muun muassa siitä, onko naisilla mahdollisuus tätä kautta tutustua Puolustusvoimien toimintaan nykyistä enemmän ja voiko se olla täällä väylä.

Itse olen kiinnittänyt koko ajan huomiota muun muassa siihen seikkaan, että mielestäni alle 18-vuotiaille ei pidä olla minkäännäköistä toimintaa, joka voi joittenkin osalta olla sa-

man tyyppistä kuin kertausharjoitukset tai jopa laskettava kertausharjoitustoiminnaksi. Meidän lapsen oikeuksien sopimuksemme ja sen lisäpöytäkirjat eivät salli sitä, että alle 18-vuotiaille tämän tyyppistä toimintaa on olemassa. Nyt tässä on jonkun verran yritetty rajata sitä pois, ja toivon yhä edelleenkin, että meillä lapsilla ei sotilaallista toimintaa harjoiteta.

Isona kysymyksenä jäi tähän loppumetreille vielä toinen lakiesitys, joka on kesken, joka liittyy ampuma-aselainsäädäntöön, jossa on myöskin osa näistä vapaaehtoisen maanpuolustuksen toiminnan edellytyksistä. Katsotaan nyt, missä vaiheessa se tulee tai ei tule tähän saliin asti.

Viime metreille asti monet järjestöt olivat aika kriittisiä tähän uudistukseen. Yksi näkökulma on se, että muut vapaaehtoisen maanpuolustuksen järjestöt kokevat ehkä toimintansa hieman uhatuksi, jos tämän yhden järjestön toiminta katsotaan niin massiiviseksi, että muitten mahdollisuus saada esimerkiksi tukia tai koulutettavia on ehkä heikommassa asemassa.

Iso kritiikki tuli tähän summaan, 6,5 miljoonaa joka vuosi, mikä on tämän suunnitelman mukaan, mikä nyt on kehyksissä, suoraan pois maanpuolustuksen muusta toiminnasta elikkä kertausharjoituksista, varusmiesten koulutuksesta, maastovuorokausista, kalustosta ja kaikesta muusta. Näin ei pidä tietenkään olla. Siitä syystä valiokunta on yksimielisesti kirjoittanut tänne näin, että jollei pystytä turvaamaan jotakin muuta kautta rahoitusta, niin tätä lakia ei viedä eteenpäin. Tuen tätä vahvasti.

15.22 **Mikko Savola kesk:** Arvoisa herra puhemies! Kun puhutaan vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta ja sen antamasta koulutuksesta, niin pitää mennä aina tuonne 90-luvun alkuun. Pariisin rauhansopimushan siihen asti esti sotilaallisen koulutuksen antamisen muualla kuin Puolustusvoimissa tai Rajavartiolaitoksessa, ja kun Neuvostoliitto kaatui ja Pariisin rauhansopimusta ei enää tulkittu, niin nämä ehdot myös raukesivat. Reserviläisjärjestöt lähtivät kuumeisesti miettimään, kuinka vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta pystytään kehittämään, ja he perustivat MPK ry:n silloin. Sittemmin tästä tuli yleishyödyllinen yhdistys eli Maanpuolustuskoulutusyhdistys, joka tarjoaa tätä koulutusta reserviläisille. Sen jäsenjärjestöinä ovat vapaaehtoisen maanpuolustuksen järjestöt, reserviläisjärjestöt, yhteensä muistaakseni 16 kappaletta, ja he toimivat tässä hallinnossa yhteistoiminnassa puolustusministeriön ja muiden valtiovallan määrittelemien edustajien kanssa.

Vapaaehtoinen maanpuolustus on tärkeä osa Suomen puolustusjärjestelmää. Haluan sitä puolustaa kyllä hyvin, hyvin vahvasti. Se on nimenomaan se keino, jolla pystytään niitä kenttäkelpoisuutta antavia tekijöitä kentällä ylläpitämään ja pystytään parantamaan valmiuksia siellä jokaisella yksilöllä, jokaisella reserviläisellä. Myöskin maanpuolustustahdon kannalta tällä on iso merkitys, mitä reserviläisjärjestöt kaiken kaikkiaan tekevät.

Mutta sitten kun puhutaan itse koulutusasioista, siitä, mikä kulkee MPK:n kautta, niin tähän on nyt tulossa se kaikkein suurin muutos, mitä tämä lakiesitys tullessaan tuo. MPK:n rooli siis muuttuu erittäin paljon. Se menee käytännössä Puolustusvoimien alle sotilaallisen koulutuksen osalta ja ehkä muuttuu enemmän nyt yksilökoulutuksesta joukkojen kouluttamiseen. Tämä tuo toki hyvin paljon mahdollisuuksia reserviläisille, urapolkuja niin sanotusti, eli jos sitä sijoitusta itsellä ei ole, niin tämän MPK:n koulutuksen kautta pystyy saamaan sitä myöten sijoituksen ja pystyy etenemään urallaan myöskin sotilaallisella puolella eteenpäin. Eli tämä tuo tässä hyvää aikaan.

Näitä haasteita, mitä sitten tavallaan meillä eteen tulee, ovat juuri nämä edustaja Paateron mainitsemat kustannukset. 6,5 miljoonaa euroa lisärahoitusta tähän tarvitaan. Itse en lähtisi ehkä näin negatiivisesti asiaa käsittelemään. Hallitusneuvotteluissa täytyy sopia tästä 6,5 miljoonan euron lisärahasta ja sitä myöden viedä tämä eteenpäin. En missään tapauksessa myöskään kannata sitä, että tämä sieltä toiminnan kehyksestä lähtee pois, vaan kyllä tähän pitää löytyä raha muuten. 6,5 miljoonaa kokonaisuudessaan kuitenkin, kun yli 2,6 miljardin euron [Sirpa Paatero: Joka vuosi!] budjetista puhutaan Puolustusvoimien osalta ja puolustushallinnon osalta, on aika pieni siivu.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten.

Riksdagen godkände innehållet i lagförslag 1—4 i proposition RP 254/2018 rd enligt betänkandet. Första behandlingen av lagförslagen avslutades.